

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๙ เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๖๙

วันที่ ๒ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง ศาลแพ่ง ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย ๕ คน (นางสาวจินตนา มีมะโน ที่ ๔ นายโชติอนันต์ แสงพงษ์พิทยา ที่ ๗ นางเจนจิรา สกุลปิ่นจง ที่ ๑๕ นางสาวปิโยธร กลกิจชัยวรรณ ที่ ๒๘ และนางสาวธวัลรัตน์ ฐิติวัฒน์กมล ที่ ๓๕) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ พ ๗๐๘๑/๒๕๖๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งและเอกสารประกอบสรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายอมร มีมะโน ที่ ๑ กับพวกรวม ๓๕ คน เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งว่า ระหว่างวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ถึงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ จำเลยทั้งสามสิบห้าร่วมกันและสนับสนุนการสร้างราคาและปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์อันเป็นการอำพรางเพื่อให้บุคคลทั่วไปหลงผิดว่าขณะใดขณะหนึ่งหรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งมีการซื้อหลักทรัพย์ ขายกัน หรือราคาของหลักทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงไป หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด และทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ในลักษณะต่อเนื่องอันเป็นผลทำให้การซื้อหรือขายหลักทรัพย์ผิดไปจากสภาพปกติของตลาด เพื่อจูงใจให้บุคคลทั่วไปทำการซื้อหรือขายหลักทรัพย์ อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๔๓ (๑) ประกอบมาตรา ๒๔๔ และมาตรา ๒๔๓ (๒) ต้องระวางโทษตามมาตรา ๒๙๖ ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้นำหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดแทนมาตรการลงโทษทางอาญาได้ในบางกรณี การกระทำของจำเลยที่ ๑ กับพวก ยังคงเป็นความผิดตามมาตรา ๒๙๖ มาตรา ๒๙๖/๑ และมาตรา ๒๙๖/๒ ซึ่งถือเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ที่อาจกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งได้ โจทก์เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการพิจารณามาตรการลงโทษทางแพ่ง (ค.ม.พ.) เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่ง ซึ่ง ค.ม.พ. พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่จำเลยที่ ๑ กับพวก แต่จำเลยที่ ๑ กับพวก ไม่ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการลงโทษทางแพ่งที่ ค.ม.พ. กำหนด โจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ กับพวก ต่อศาลแพ่ง ขอให้ศาลกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งแก่จำเลยที่ ๑ กับพวก จำนวน ๒,๒๓๕,๔๕๖,๓๖๓.๓๓ บาท ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๔ (๑) มาตรา ๓๑๗/๕ (๑) มาตรา ๓๑๗/๘ และมาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลแพ่ง จำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๔ ที่กำหนดให้เพิ่มหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรา ๓๑๗/๑ ถึงมาตรา ๓๑๗/๑๔ โดยมาตรา ๓๑๗/๑๔ บัญญัติให้อำนาจโจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งให้พิจารณากำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งได้โดยที่ยังมิได้พิสูจน์จนสิ้นสงสัยว่าจำเลยทั้งห้าเป็นผู้กระทำความผิด และมาตรา ๔๗ ที่กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ

ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ทำให้จำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ อาจถูกกำหนดโทษปรับทางแพ่งเพิ่มเติมนอกเหนือจากมาตรการลงโทษทางอาญา โดยโจทก์สามารถฟ้องคดีต่อศาลแพ่งได้โดยมิต้องใช้มาตรฐานการพิสูจน์ความผิดโดยปราศจากเหตุอันควรสงสัย ทั้งที่การกระทำความผิดทางอาญาโดยทั่วไปต้องดำเนินคดีต่อศาลอาญาและใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นการใช้กฎหมายย้อนหลังให้เป็นโทษแก่จำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ เป็นการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเป็นการเฉพาะ ทำให้จำเลยไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับบุคคลอื่น เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของจำเลยเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง จำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ ขอให้ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลแพ่งเห็นว่า จำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๗ ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๔ ที่เพิ่มความหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาตรา ๓๑๗/๑ ถึงมาตรา ๓๑๗/๑๔ แต่ในคำร้องของจำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ มิได้แสดงเหตุผลประกอบคำโต้แย้งว่ามาตรา ๓๑๗/๑ ถึงมาตรา ๓๑๗/๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง อย่างไร ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็นที่ขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ

ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ให้นำพยานหลักฐานในคดีเรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๖๕ เรื่องพิจารณาที่ ๑๓/๒๕๖๕ และเรื่องพิจารณาที่ ๑๔/๒๕๖๕ (คำวินิจฉัยที่ ๑๗ - ๑๙/๒๕๖๕) และเรื่องพิจารณาที่ ๒/๒๕๖๗ (คำวินิจฉัยที่ ๑๗/๒๕๖๗) เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องมารวมสำนวนเพื่อใช้ในการพิจารณาวินิจฉัย และอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. ปลัดกระทรวงการคลัง จัดทำความเห็นสรุปได้ว่า มาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นมาตรการทางเลือกในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้รัฐสามารถบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับเขตอำนาจของศาลแพ่งในการพิจารณาพิพากษาและบังคับคดีเกี่ยวกับการดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่ง กำหนดให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาปรับใช้โดยอนุโลม และให้ใช้มาตรฐานการพิสูจน์โดยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแทนการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย เป็นกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการช่วยลดความซ้ำซ้อนของตัวบทกฎหมาย ทำให้ไม่ต้องบัญญัติกฎหมายซ้ำในเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้ สามารถนำมาปรับใช้เพียงเท่าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของเรื่องเท่านั้น และจะต้องตีความโดยเคร่งครัด ส่วนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ เป็นบทเฉพาะกาลที่กำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับ โดยให้ใช้เฉพาะในส่วนที่เป็นคุณและไม่ขัดต่อหลักกฎหมาย เพื่อให้สามารถนำกระบวนการตามความในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้ได้ในทันที ซึ่งจะทำให้การปรับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง

มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยเกณฑ์การพิจารณาองค์ประกอบความผิดและอัตราโทษยังคงต้องเป็นไปตามกฎหมาย และต้องไม่เกินกว่าอัตราโทษที่ใช้ในขณะกระทำความผิด

๒. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา จัดส่งสำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๑๕๔๘๔ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗ สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๙๓๐ ลงวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๗ สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๓/๑๕๕ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๙ สำเนาบันทึกการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สำเนาร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สำเนาบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และสำเนาตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๕๗๗/๒๕๕๙) และจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง กำหนดให้มีมาตรการลงโทษทางแพ่งเพิ่มเติมขึ้น เพื่อบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นนอกเหนือจากการใช้บังคับมาตรการลงโทษทางอาญาตามกฎหมายเดิม ส่วนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ เป็นบทเฉพาะกาล กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับ และยังไม่ได้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความผิดให้มีความชัดเจน หากมีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนแล้ว ไม่สามารถนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดดังกล่าวได้

๓. เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ จัดทำความเห็นสรุปได้ว่า เดิมพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดมาตรการลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ไว้เฉพาะมาตรการลงโทษทางอาญาเพียงรูปแบบเดียวและอาศัยการพิสูจน์การกระทำความผิดโดยการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย ทำให้การบังคับใช้มาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและทำให้ผู้ลงทุนได้รับการคุ้มครองเพิ่มมากขึ้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เพิ่มมาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นมาตรการทางเลือกนอกเหนือไปจากมาตรการลงโทษทางอาญา โดยกำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดแทนมาตรการลงโทษทางอาญาได้ในบางฐานความผิด สำหรับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการทางศาลสำหรับมาตรการลงโทษทางแพ่งว่าให้ยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทำให้การพิสูจน์การกระทำความผิดเปลี่ยนเป็นการพิสูจน์โดยการชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแทนการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย โจทก์ยังคงมีหน้าที่พิสูจน์ว่าจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว และจำเลยยังคงมีสิทธินำสืบหักล้างข้อกล่าวหาของโจทก์อยู่ตามเดิม การกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นกระบวนการพิจารณาพิพากษาขององค์กรตุลาการ นอกจากนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นไปอย่างราบรื่น และเพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายได้อย่างต่อเนื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ กำหนดบทเฉพาะกาลว่าให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับ และยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน อย่างไรก็ตามการบังคับใช้กฎหมายกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับ ยังคงอาศัยหลักการเดียวกันในการพิจารณา มิได้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบความผิดและบทกำหนดโทษทางอาญา อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครอง

สิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ได้เริ่มดำเนินการไปแล้ว โดยกำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับได้เฉพาะในกรณีที่การกระทำความผิดยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเท่านั้น

๔. ประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดในบางกรณี เป็นการเพิ่มมาตรการทางเลือกนอกเหนือจากมาตรการลงโทษทางอาญา เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในคดีที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งมีความซับซ้อนสามารถดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากคดีลักษณะดังกล่าวมีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเกี่ยวข้องกับธุรกรรม เอกสาร หรือพฤติการณ์แวดล้อมจำนวนมาก อีกทั้งพยานหลักฐานสำคัญส่วนหนึ่งอาจอยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง การพิสูจน์ความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาต้องใช้การพิสูจน์จนสิ้นสงสัย เป็นไปด้วยความยุ่งยากและใช้ระยะเวลานาน ดังนั้น การกำหนดให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับเพิ่มเติมเป็นกลไกที่เสริมประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของการกระทำความผิดในตลาดทุน สร้างความน่าเชื่อถือ ความโปร่งใส และความเป็นธรรมในตลาดทุนดียิ่งขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความเหมาะสมแก่ลักษณะของความผิดทางเศรษฐกิจและสามารถคุ้มครองประโยชน์สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้การบังคับตามมาตรการลงโทษทางแพ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้น มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของมาตรการลงโทษทางแพ่ง ซึ่งมุ่งเน้นการลงโทษในทางทรัพย์สินและตัวเงินของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ประกอบกับลักษณะโดยทั่วไปของคดีในตลาดทุนที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับการประเมินพยานหลักฐานในทางแพ่ง การกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นประโยชน์ต่อการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และยับยั้งการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันไม่ให้เกิดซ้ำได้ บทบัญญัติดังกล่าวยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน มาตรา ๕๙ ที่กำหนดว่าการดำเนินการทางศาลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน ให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ ซึ่งกำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เป็นบทบัญญัติที่กำหนดวิธีการหรือกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติรับรองไว้ เทียบเคียงได้กับคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับตามกฎหมายเดิม ในการพิจารณาว่าบุคคลใดกระทำความผิดหรือไม่ ยังคงต้องอาศัยองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการกระทำความผิด มิได้กระทบต่อองค์ประกอบความผิด และมิได้มีผลเป็นการขยายองค์ประกอบความผิดย้อนหลัง หรือเป็นการกำหนดฐานความผิดใหม่ย้อนหลังเพื่อเอาผิดแก่บุคคล นอกจากนี้ ยังได้กำหนดหลักการคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจนว่ามาตรการลงโทษทางแพ่งที่จะนำมาใช้บังคับได้จะต้องไม่เกินอัตราโทษตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิด

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมาย

ที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย" วรรคสอง บัญญัติว่า "กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง" มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน" วรรคสาม บัญญัติว่า "การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้" และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้"

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายควบคุมกำกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เพื่อคุ้มครองผู้ลงทุนและป้องกันการกระทำที่ไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยกำหนดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์รวมในการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากมีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งยังมีข้อจำกัดบางประการทำให้ไม่สามารถใช้บังคับมาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นอุปสรรคต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดดังกล่าว พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงตราขึ้นเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติบางประการให้สอดคล้องกับพัฒนาการของระบบการซื้อขายหลักทรัพย์และรองรับการเชื่อมโยงระหว่างตลาดทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งกำหนดให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดแทนมาตรการลงโทษทางอาญาได้ในบางกรณี อันทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและผู้ลงทุนได้รับการคุ้มครอง

มากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการสำคัญในการกำหนดห้ามการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมถึงกำหนดบทสันนิษฐานในกรณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และเพิ่มกระบวนการบังคับใช้กฎหมายด้วยมาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นมาตรการทางเลือกนอกเหนือไปจากมาตรการลงโทษทางอาญา โดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติว่า “การดำเนินการทางศาลตามหมวดนี้ ให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การพิจารณา การพิพากษา และการบังคับคดีด้วย โดยอนุโลม” และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่งตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนด้วย ทั้งนี้ มาตรการบังคับที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดจะกำหนดได้ไม่เกินอัตราโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้ในขณะกระทำความผิด”

ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ ที่ว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ บัญญัติให้การดำเนินการทางศาลเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางแพ่ง ให้ยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ บัญญัติให้นำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ทำให้จำเลยต้องได้รับโทษปรับทางแพ่งเพิ่มขึ้นจากโทษทางอาญา โจทก์สามารถฟ้องคดีต่อศาลแพ่งได้โดยมิต้องใช้มาตรฐานการพิสูจน์ความผิดโดยปราศจากเหตุอันควรสงสัย ทั้งที่การกระทำเป็นความผิดทางอาญาซึ่งต้องดำเนินคดีต่อศาลอาญาและใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นการใช้กฎหมายย้อนหลังให้เป็นโทษแก่จำเลย ทำให้จำเลยที่ ๔ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๒๘ และที่ ๓๕ ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกับบุคคลอื่น

เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักนิติธรรม จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อน มีผู้ร่วมกระทำความผิดหลายคน ส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่สำคัญในองค์กรธุรกิจ มีการวางแผนตระเตรียมการเพื่อหลีกเลี่ยงการตรวจพบการกระทำความผิดอย่างรอบคอบและมีการแบ่งหน้าที่กันทำหลายขั้นตอน การกระทำความผิดแต่ละครั้งมีมูลค่าความเสียหายสูง ส่งผลกระทบต่อสาธารณะในวงกว้าง และส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในตลาดทุนซึ่งกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ อีกทั้งพยานหลักฐานสำคัญส่วนใหญ่เป็นพยานแวดล้อมหรืออยู่ในความครอบครองของผู้กระทำความผิด และมักไม่ทิ้งร่องรอยให้เห็นการกระทำความผิดของบุคคลไว้เหมือนคดีอาญาทั่วไป การใช้บังคับเฉพาะมาตรการลงโทษทางอาญาซึ่งมีมาตรฐานการพิสูจน์จนสิ้นสงสัย ทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำความผิดเป็นไปได้ยากและใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การใช้บังคับมาตรการลงโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้ลงทุนได้รับการคุ้มครองมากยิ่งขึ้น รัฐจึงนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาปรับใช้แก่การกระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์แทนมาตรการลงโทษทางอาญาในบางกรณี ทั้งนี้ มาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นมาตรการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เป็นมาตรการที่มุ่งบังคับต่อทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ แตกต่างจากมาตรการลงโทษทางอาญาที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลโดยอาจมีการกำหนดโทษปรับไว้ด้วย และเพื่อให้สอดคล้องกับการใช้บังคับมาตรการลงโทษทางแพ่ง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงกำหนดให้การดำเนินการทางศาลในส่วนของมาตรการลงโทษทางแพ่ง ต้องยื่นต่อศาลแพ่งและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับแก่การพิจารณา การพิพากษา และการบังคับคดีด้วยโดยอนุโลม การบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวเป็นการลดความซ้ำซ้อนของกฎหมายที่มีเนื้อหาคล้ายกัน ซึ่งการนำกฎหมายมาใช้บังคับโดยอนุโลมนั้นต้องเป็นไปเพียงเท่าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของเรื่อง อาศัยการตีความโดยเคร่งครัด และไม่ขัดต่อหลักกฎหมายทั่วไปและหลักการของ

กฎหมายที่นำมาอนุโลมใช้ การกำหนดให้ศาลแพ่งมีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีและให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม เป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในกระบวนพิจารณาที่มีการใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง การที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้นำมาตรฐานการพิสูจน์เช่นเดียวกับคดีแพ่งทั่วไปมาใช้ในการพิสูจน์การกระทำความผิดแทนมาตรฐานการพิสูจน์ในคดีอาญาที่ต้องพิสูจน์ให้ถึงระดับว่ามีการกระทำความผิดจนปราศจากข้อสงสัยตามสมควร เป็นไปเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ ควบคุมกำกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมยิ่งกว่าผลกระทบที่มีต่อประโยชน์ส่วนบุคคล และโจทก์ยังคงมีภาระการพิสูจน์ในมาตรฐานการพิสูจน์ในระดับที่มีพยานหลักฐานเพียงพอให้ศาลเชื่อว่าจำเลยกระทำความผิดจริงและการพิสูจน์ว่าการกระทำของจำเลยยังคงเป็นความผิดโดยอาศัยองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในขณะกระทำความผิด จำเลยยังคงมีสิทธินำสืบหักล้างข้อกล่าวหาของโจทก์ อีกทั้งการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลแพ่งซึ่งเป็นองค์กรตุลาการมีหลักประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของคู่ความในกระบวนการยุติธรรม เช่น การได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้งและพยานหลักฐานของตน และการได้รับทราบเหตุผลประกอบคำพิพากษาหรือคำสั่ง เมื่อศาลแพ่งมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คู่ความยังมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งตามมาตรา ๓๑๗/๙ อันเป็นหลักประกันความยุติธรรมที่คู่ความมีสิทธิร้องขอให้มีการตรวจสอบทบทวน หรือกลั่นกรองคำพิพากษาโดยศาลลำดับชั้นเหนือขึ้นไป

ส่วนพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ เป็นบทเฉพาะกาล กำหนดให้นำบทบัญญัติในหมวด ๑๒/๑ มาตรการลงโทษทางแพ่ง มาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับ และยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่กฎหมายมีผลใช้บังคับมีความชัดเจน โดยในการใช้มาตรการลงโทษทางแพ่ง กฎหมายกำหนดให้ต้องมีการเสนอเรื่องให้ ค.ม.พ. เป็นผู้พิจารณาว่าควรดำเนินมาตรการลงโทษทางแพ่งกับผู้กระทำความผิดหรือไม่อย่างไร หากมีการกำหนดมาตรการลงโทษทางแพ่งและผู้กระทำความผิดยินยอมปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดครบถ้วนแล้ว สิทธิในการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ การใช้บังคับมาตรการลงโทษทางแพ่ง

มิได้มีลักษณะเป็นบทบังคับเด็ดขาด แต่เป็นมาตรการทางเลือกที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดสามารถระงับโทษทางอาญาได้ด้วยการรับผิดชดใช้เงินหรืองดเว้นกระทำการในบางกรณี ประกอบกับหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการกระทำความผิด ยังคงต้องอาศัยองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะที่มีการกระทำความผิด แม้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มีการแก้ไขเพิ่มเติมความผิดในบางกรณี แต่ยังคงมีหลักการเช่นเดียวกับกฎหมายเดิม มิได้มีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบความผิดของการกระทำหรือบทกำหนดโทษ เป็นกรณีที่กฎหมายใหม่ประสงค์ให้การกระทำความผิดตามกฎหมายเดิมเป็นความผิดทางอาญาต่อไป มิใช่การตรากฎหมายเพื่อเอาผิดต่อการกระทำที่มิได้เป็นความผิดมาก่อน นอกจากนี้ การนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับนั้น อยู่ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องเป็นคดีที่ยังมิได้มีการกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ได้เริ่มดำเนินการแล้ว อีกทั้งมาตรการบังคับที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดกำหนดได้ไม่เกินอัตราโทษตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้ในขณะกระทำความผิด มาตรการลงโทษทางแพ่งเป็นเพียงมาตรการทางเลือกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายป้องปรามการกระทำความผิด ที่มุ่งหมายบังคับกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด มิได้มีลักษณะเป็นโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ที่จะตกอยู่ภายใต้บังคับของหลักห้ามใช้กฎหมายย้อนหลังในทางที่เป็นโทษแก่ผู้กระทำความผิดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดวิธีการใช้บังคับกฎหมายในช่วงของการเปลี่ยนผ่านกฎหมาย แม้มาตรา ๔๗ ทำให้มีการใช้มาตรการทางกฎหมายกับผู้กระทำความผิดแตกต่างกัน แต่ก็เป็นไปเพื่อให้มีความต่อเนื่องและสามารถนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาใช้บังคับได้ทันที

ดังนั้น พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ จึงเป็นการวางหลักเกณฑ์ให้มีการนำมาตรการลงโทษทางแพ่งมาปรับใช้กับบุคคลซึ่งอยู่ในสถานะและสาระสำคัญแห่งการกระทำอย่างเดียวกันให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกัน ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล แม้จะกระทบสิทธิของบุคคลอยู่บ้าง แต่เมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพ

ของบุคคลกับประโยชน์สาธารณะที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายจากการบังคับใช้มาตรการลงโทษทางแพ่งเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ลงทุนและระบบเศรษฐกิจของประเทศได้รับความคุ้มครองในภาพรวม ประโยชน์สาธารณะย่อมมีมากกว่า เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ไม่ขัดต่อหลักความเสมอภาค ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล และไม่เป็นการใช้กฎหมายที่มีโทษทางอาญาย้อนหลังเป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๑๗/๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

(คำวินิจฉัยที่ ๑๓/๒๕๖๙)

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสราวุธ ทรงศิวิไล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ